

<i>NAW plan:</i>	Ecoduct te Weerterbergen (gemeente Weert)
<i>Plan:</i>	aanleg van een ecoduct en verleggen van een SABIC-leiding
<i>Opp. plangebied:</i>	-
<i>RO-procedure:</i>	-

Opsteller: A. Van de Water, ArchAeO, Eindhoven
Aanvrager: Dhr. W. Truyen (gemeente Weert)

Geplande ingrepen:

In opdracht van ProRail worden voorbereidingen getroffen ten behoeve van de aanleg van een ecoduct te Weerterbergen te Weert. Eén van de zaken die geregeld moeten worden, is het verleggen van een nafta-leiding van de firma SABIC. Deze dient verlegd te worden in verband met de bouw van één van de landhoofden van het ecoduct.

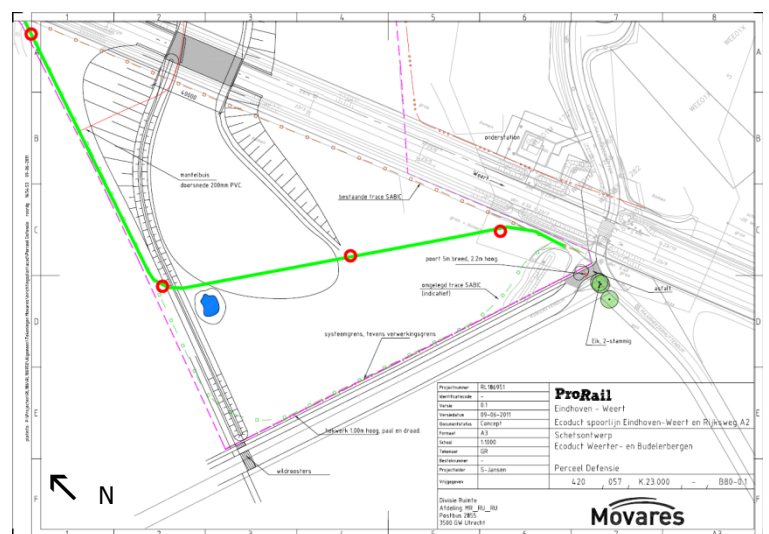
Hiertoe zal over een lengte van ca. 300 meter en een breedte van ca. 5 meter een leidingsleuf aangelegd worden. De grond wordt niet afgevoerd maar tijdelijk langs de sleuf gezet en na het leggen van de leiding weer teruggebracht. Hierdoor ontstaat een verstoringsoppervlakte van ca. 1500 m².

Langs de leidingstrook wordt een werkstrook van ruim 10 meter breed aangelegd. De binnen deze strook aanwezige bomen (het plangebied ligt momenteel onder bos) zullen gekapt worden. De boomstobben worden niet verwijderd en ook de bovengrond van de werkstrook wordt niet afgegraven. Er wordt dus uitgegaan van een minimale verstoring van deze werkstrook.

Deze gegevens zijn ontleend aan een e-mail van Movares d.d. 12 september 2011.

Figuur 1. Huidige topografie. Het plangebied is globaal aangeduid middels de rode pijl. (Google maps)

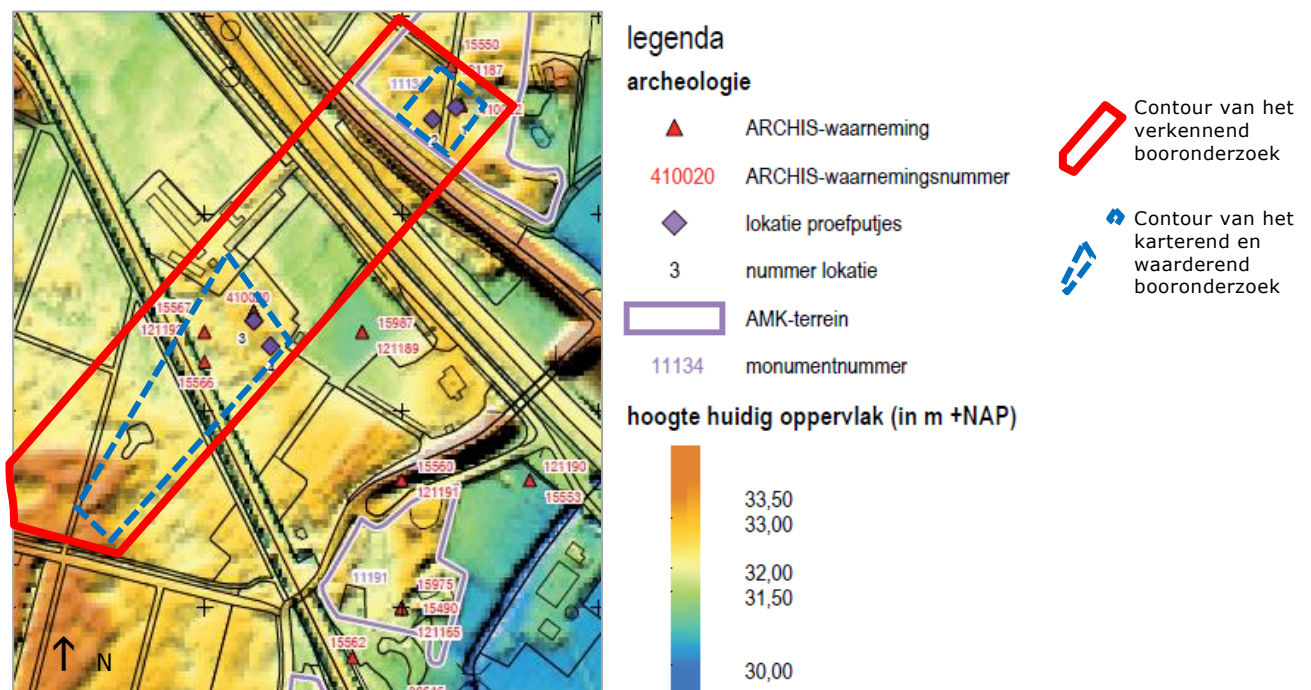
Figuur 2. Voorgenomen tracé.

Situatie mbt. archeologie:

Voorgeschiedenis en relevant vooronderzoek:

Het eerste archeologisch onderzoek dat in het plangebied is uitgevoerd, is een bureauonderzoek. In opdracht van Rijkswaterstaat is in het kader van de uitbreiding van de A2 Leenderheide-Boshoven een archeologische verwachtings- en advieskaart opgesteld (Verhoeven, 2006). Hier maakte de aanleg van bovenstaand ecoduct over de A2 deel uit.

In de zomer van 2007 werden de plannen van Rijkswaterstaat om twee ecoducten aan te leggen concreter. Beide plangebieden voor de ecoducten werden verder afgebakend en met betrekking tot beide werd een bureau- en inventariserend veldonderzoek uitgevoerd (Hensen, 2007). Het veldonderzoek bestond uit een verkenkend booronderzoek om de bodemopbouw in het plangebied te bepalen en zodoende de gaafheid van eventuele vindplaatsen vast te stellen. De boringen zijn gezet in een verspringend grid van 40x50 m. Er is geboord met een zandguts van 3 cm tot maximaal 110 cm -Mv. In het volledige plangebied van het ecoduct Weerterbergen was meestal sprake van een relatief intact podzolprofiel. De bodemopbouw kon nader getypeerd worden als een haarpodzolgrond waarbij in één derde van de boringen sprake was van een afgetopte podzol (soms wel tot 85 cm diepte wegens modern landgebruik). Archeologische vondsten zijn toen nergens in het plangebied gedaan, doch gezien de landschappelijke ligging en de bekende vondsten uit de omgeving is op delen van het plangebied vervolgonderzoek (een karterend en waarderend booronderzoek) uitgevoerd.

Figuur 3. vooronderzoek in het plangebied Weerterbergen (naar van Dijk 2009, figuur 3).

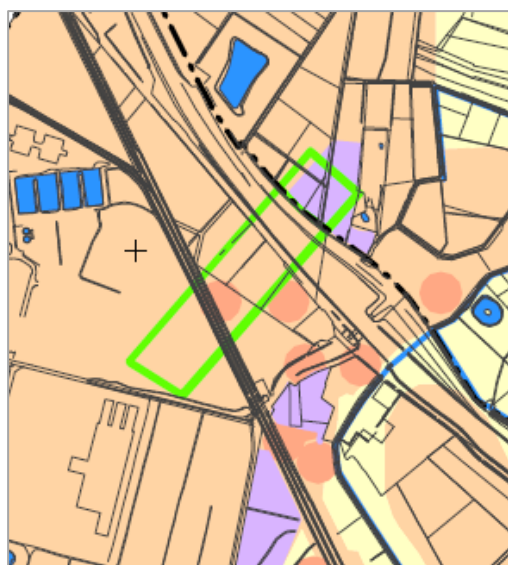
Tijdens het karterend en waarderend veldonderzoek zijn in het gehele plangebied van het ecoduct Weerterbergen in totaal 99 karterende en 224 waarderende boringen gezet. Er is

geboord tot maximaal 0,80 m -mv met een Edelmanboor met een diameter van 15 cm. De karterende boringen zijn verricht in een verspringend grid van 15 x 20 m, de waarderende boringen in een grid van 15 x 10 m (en bij vondsten verdicht tot 5 x 10 m en 5 x 5 m). Op basis van het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN) zijn door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed in het plangebied zones afgebakend waar de kans op het voor komen van kampementen uit het Laat Paleolithicum en Mesolithicum het hoogst wordt geacht. Dit zijn de hoogste delen van de dekzandruggen. Dit onderzoek heeft in het oostelijke en centrale deel van het plangebied diverse vindplaatsen aangetoond. In het westelijke gedeelte zijn geen vindplaatsen aangeboord.

In opdracht van Movares Nederland BV is in 2008 een inventariserend veldonderzoek (proefsleuven) uitgevoerd op vier door de rijksdienst uitgeselecteerde vindplaatsen. Uit het onderzoek blijkt dat op elke geselecteerde locatie één vindplaats uit het Vroeg Mesolithicum ligt. De vindplaatsen liggen op een grote, lage dekzandrug ten noordwesten van een natte, dalvormige laagte. De vindplaatsen zijn goed geconserveerde en hebben in het algemeen een hoge gaafheid. De eindconclusie is dat men binnen de Weerterbergen te maken heeft met een redelijk tot zeer goed geconserveerd mesolithisch landschap en dat de 4 nader onderzochte vindplaatsen als behoudenswaardig worden aangemerkt.

Voorliggend plangebied vormt het westelijke gedeelte van het ecoduct Weerterbergen. Bij de archeologische vooronderzoeken is dit gedeelte meegenomen. Bij het proefsleuvenonderzoek is het bij afwezigheid van aangetroffen vindplaatsen niet meegenomen.

Gemeentelijk archeologiebeleid:

Figuur 4. Uitsnede uit de gemeentelijke beleidskaart archeologie.

legenda

Bestemmingsplan categorieën Waarde Archeologie (WR-A)

Cat.	omschrijving categorieën archeologische gebieden
1	- wettelijk beschermde monumenten (WR-AW) - gemeentelijke archeologische monumenten
2	gebieden van (zeer hoge) archeologische waarde (WR-AW): - historische kern Weert, - hoeven, kasteel-, kerk-, kloosterterreinen, schansen, - (water-)molenlocaties, AMK terreinen (zeer hoge waarde)
3	gebieden van archeologische waarde (WR-AW) - historische kernen overig (dorpen en gehuchten) - AMK-terreinen van (hoge) archeologische waarde
4	gebieden met verwachtingswaarde hoog (WR-Ah)
5	gebieden met verwachtingswaarde middelhoog (WR-Amh)
6	gebieden met verwachtingswaarde laag
7	gebieden zonder archeologische verwachting of archeologisch vrijgegeven gebieden

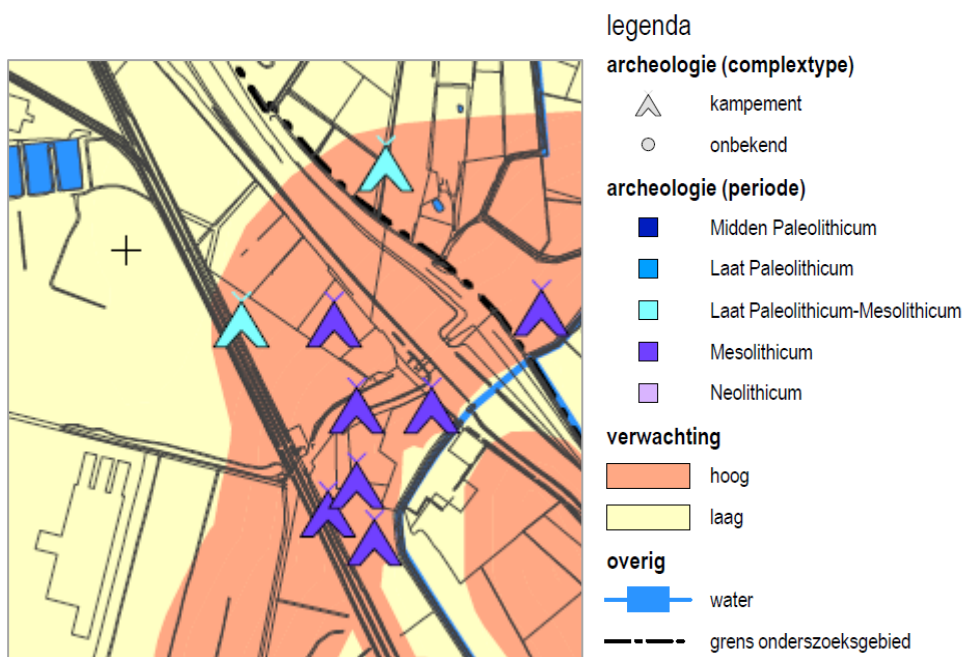

overig

- provinciaal aandachtsgebied
- uitsnede
- water
- gebied waar archeologisch onderzoek heeft plaatsgevonden.
- gemeentegrens Weert - Nederweert

Huidig plangebied ligt volgens de gemeentelijke beleidskaart archeologie in een zone van categorie 5. Dit houdt in dat bodemversturende ingrepen met een verstoringsoppervlakte groter dan 2.500 m² en daarbij dieper reiken dan 0,40 meter beneden maaiveld onderzoeksplchtig zijn.

Hierbij is het echter wel van belang om op de hoogte te zijn van het ontstaan van de beleidskaart en de daar bijhorende archeologische uitgangspunten. In 2006/7 is RAAP begonnen met het inventariseren van alle bekende archeologische vindplaatsen. Dit heeft in 2008 uiteindelijk geresulteerd in een verwachtingsmodel en verwachtingskaart(en). Op basis van de in 2008 bekende gegevens heeft voorliggend plangebied een hoge verwachting voor jagers-verzamelaars meegekregen.

Figuur 5. Uitsnede uit de archeologische verwachtingskaart voor jager-verzamelaars.

De resultaten van het karterend, waarderend booronderzoek en het nader proefsleuvenonderzoek is in dit hele proces niet meegenomen. Hierdoor is in de beoordeling van het verwachtingsmodel en de totstandkoming van de beleidskaart met betrekking tot dit gebied (namelijk de Weerterbergen) een lacune ontstaan. Het gehele gebied, inclusief het gedeelte ten westen van de spoorlijn, had op de beleidskaart geplaatst moeten worden in categorie 4 (met een oppervlakteondergrens van 250 m²).

Advies tbv. archeologie:

Gezien de recente archeologische onderzoeken en hun resultaten in de directe omgeving van dit plangebied en het feit dat dit onderzoek zich gekruist heeft met de opstelling van het gemeentelijk beleid waardoor een beleidslacune is ontstaan, wordt met betrekking tot het gemeentelijk archeologiebeleid geadviseerd om het archeologiebeleid op dit punt aan te scherpen en de beleidskaart hierop aan te passen;

Ten aanzien van dit plangebied en de voorgenomen ingrepen wordt geadviseerd om geen archeologisch onderzoek meer uit te (laten) voeren. Het plangebied is ten tijde van het vooronderzoek voldoende onderzocht en er zijn daarbij geen archeologische resten aangetroffen die wijzen op de aanwezigheid van vuursteenvindplaatsen.

Omdat voorliggend plangebied toch deel uitmaakt van een relatief intact mesolithisch landschap met in de directe omgeving vele bijzondere nederzettingen (vindplaatsen) uit die periode, wordt tevens het advies meegegeven om amateurarcheologen de mogelijkheid te bieden om ten tijde van de graafwerkzaamheden archeologische waarnemingen te verrichten. Hiertoe dient in de omgevingsvergunning de voorwaarde opgenomen te worden dat de graafwerken minimaal 2 weken voor aanvang gemeld moeten worden opdat amateurarcheologen ten tijde van de graafwerkzaamheden waarnemingen zouden kunnen verrichten.

Samenvatting advies:

1. Gemeentelijk beleid ten aanzien van de Weerterbergen en de steentijdverwachting aanscherpen;
2. Voorliggend plangebied en voorgenomen ingrepen (verleggen NAFTA-leiding) vrijstellen van de verplichting tot het uitvoeren van archeologisch (vervolg) onderzoek;
3. Opnemen van de mogelijkheid om amateurarcheologen waarnemingen te laten verrichten ten tijde van de graafwerkzaamheden. Hiervoor dient een en ander als voorwaarde bij de omgevingsvergunning opgenomen te worden (onder andere meldingsplicht twee weken voorafgaand aan de uitvoering van de graafwerkzaamheden).